

יוצא לאור לפרשת ויקהל ה'תשע"ט
(מספר 22)

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
ה' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

תצט), על המלחמות שיתרחשו בחלק ההוא של העולם, אשר הן מהסימנים המעידים שמתקרבת הגאולה האמיתית על ידי משיח צדקנו.

ולאור ההתרחשויות והניסים שצויינו לעיל, צריכה להתחזק עוד יותר ההכרה, שזהו הזמן של ההכנה הקרובה למילוי ההבטחה „והיתה לה' המלוכה”¹, כאשר כל העמים ישוכנעו ש„יש בעל הבית לבירה זו”², והכרה זו תביא אותם „לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד”³.

לעילוי נשמת

מרת בת' אסתר בת ר' פסח חיים ע"ה

פאלאס

נפטרה ביום כ"ה אדר ה'תש"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בני משפחתה שיחיו

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
753-6844 or (323) 934-7095 (718)
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiaich & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

יציאת מצרים –

הרי זהו הזמן המתאים להפנות את מלוא תשומת הלב אל הניסים והנפלאות שאירעו בימינו אלה, בימים הסמוכים לפורים שנה זו.

היו אלה ניסים גלויים לא רק לעם ישראל אלא גם לכל העמים, ועד ש"ראו כל אפסי ארץ" – הכל ראו את הניסים שהתרחשו בתקופה זו.

... על פי התנאים הטבעיים של העולם היה צפוי, שתהיה זו לא רק הכרזת מלחמה וכיוצא בזה, אלא שהמלחמה תגרור לתוכה עמים רבים ותתלהט עד כדי מלחמת עולם ר"ל; אך בפועל, למעלה מדרך הטבע, לא זו בלבד שנמנעה מלחמת עולם, אלא שגם המלחמה שפרצה – שככה.

בשעה שכל הסימנים הצביעו, שיש לצפות למלחמה קשה ולהכין צבא גדול ואדיר, מצוייד בכלי-נשק רבים ודווקא מהמתקדמים ביותר – הרי לאחר כל ההכנות, כפי שנהוג להיערך למלחמה ארוכה שאמורה להתמשך שבועות וחודשים – בא הניצחון בפועל בתוך זמן קצר ביותר!

הניצחון היה כל כך מופלא, שהוא מנע לא רק שפיכות דמים רבה בין אומות העולם (כפי שחששו תחילה), אלא הוא אף הביא לידי כך, שהאויב ישחרר, ובצורה טובה, חלק משבויי המלחמה ואפילו חלק מאלה שנישבו בעבר.

... יתירה מזו: אלה היודעים את המתרחש "מאחורי הקלעים" – המודעים לפרטים חסויים רבים שאינם מגיעים לידי פרסום – משיגים עוד יותר ויותר את פלאי הניסים והנפלאות בזמן הזה, בימים האלה.

* * *

במשך השנה הזאת – עלי' נתנו יהודים את השם והסימן: "היה תהא שנת נפלאות אראנו", ועוד קודם לכן, בסיומה של השנה שעברה, שצויינה על-ידי יהודים בסימן: "היה תהא שנת ניסים" – הודגש פעמים רבות הקשר לדברים שחז"ל גילו מראש (בילקוט שמעוני ישעי' רמז

פרשת ויקהל

א. בדיקת המקדש בנרות בערב שבת 3
סיום רמב"ם הל' בית הבחירה: כסדר הזה עושין בכל לילה כו' חוץ
מלילי שבת כו' (אף שאין שבות במקדש)

הוספה / בשורת הגאולה

ב. ממכתב כללי, דיום כ"ה אדר ה'תנש"א 9
הנסים הגלויים שבמלחמת המפרץ; הסימן שבילקוט שמעוני; אט
אט קומט די גאולה

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"
by:
Moshiach Awareness Center,
a Project of:
Enlightenment For The Blind, Inc.
602 North Orange Drive.
Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095
Fax: (323) 934-7092
<http://www.torah4blind.org>
e-mail: yys@torah4blind.org
Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director
Printed in the U.S.A.

ויקהל*

בדיקת המקדש בנרות בערב שבת

בכס"מ מתרץ ד, שאני הכא דאפשר בנרות הדלוקין מערב שבת, שמאחר שאפשר לבדוק וביתד עם זה לא לעבור על השבות, אין מתירין את ה"שבות".

אבל תירוץ זה צ"ע (כמ"ש במפרשים): הרמב"ם פסק (בהל' עבודת יום הכיפורים) שאם "הי' כהן גדול זקן או חולה מלבנין עששיות של ברזל באש מבערב ומטילין אותן למחר במים כדי להפיג צינתן שאין שבות במקדש" - למרות שגם בנדון זה אפשר לתקן באופן אחר (שלא יעברו על שבות), כמו שהרמב"ם עצמו מסיים "או מערבין מים חמים במי המקוה כדי שתפיג צינתן".

זאת ועוד: כתב הרמב"ם שאם "בקש (כהן גדול) להתנמנם פרחי לוי" מכין לפניו באצבע צרדה", למרות שזהו שבות (כמ"ש הרמב"ם בהל' שבת⁶) ואפשר בענין אחר - ישנם אמצעים אחרים לעזור לכהן גדול שלא יישן.

ב. בפשטות יש לחלק:

הכלל ד, אין שבות במקדש גם

(4) ראה מ"מ כאן, ועוד.

(5) שם.

(6) יש אומרים (הובא בשד"ח ואנציקלופדי תלמודית שם) דהתם שאני משום דהטלת המים וכו' הוא טורח גדול, ולכך לא מקרי אפשר באופן אחר. ועוד יש לומר, דכיון שכלו בהכנת מים רבים הדורשים כלים רבים וכו', יש חשש שמא מרוב הפרטים ישכחו הכהנים פרט א' וכו', ולפיכך הותרה שבות זו. ולכאורה דוחק הוא.

(7) הל' עבודת יוהכ"פ פ"א ה"ח.

(8) פכ"ג ה"ה ובכסף משנה שם.

א. בסוף הפרק האחרון דהל' בית הבחירה, בו מבאר הרמב"ם הלכות שמירת המקדש - לאחרי שהוא מתאר (בהלכה יא) האופן בו בדקו הכהנים (עם "שתי אבוקות של אור בידם") בכל יום בתחילתו ("בשחר קודם שיעלה עמוד שחר סמוך לו") את כל העזרה אם כל דבר הוא כראוי - מסיים הרמב"ם (בהלכה בפני עצמה - יב):

"כסדר הזה עושין בכל לילה ולילה חוץ מלילי שבת שאין בידם אור אלא בודקין בנרות הדלוקין שם מערב שבת".

וידועה שאלת המפרשים: הרי הדין הוא (כמו שפסק הרמב"ם בכמה מקומות⁷) ש"אין שבות במקדש", וטלטול הנרות בשבת אינו אלא איסור "שבות"⁸ - וא"כ למה משנים בלילי שבת ש"אין בידם אור אלא בודקין בנרות הדלוקין שם מערב שבת"?

(* וסיום הל' ביהב"ח להרמב"ם, פרקיו שמונה (ראה ברייתא מעשה תורה אות ח - והבוחר יבחר), והלכותיו קלו (וע"ד ל' הרמב"ם הל' חנוכה פ"ג סוף ה"ב) סימן להם שנותיו של לוי, שנבחר לשרת בביהב"ח. וראה מכילתא בתחלתה: עד שלא נבחר אהרן כו'. - ואם שגיתי ה' יכפר.

(1) כסף משנה כאן, תויו"ט לתמיד פ"א מ"ג. ועוד. וראה בזה (ובהבא לקמן) - שד"ח כללים מערכת האל"ף כלל רפג. פאת השדה שם כלל יז. אנציקלופדי תלמודית כרך א' ערך "אין שבות במקדש". וש"נ.

(2) הל' שבת פכ"א הכ"ז. הל' עבודת יוהכ"פ פ"ב ה"ד. הל' ק"פ פ"א ה"ז. ועוד.

(3) רמב"ם הל' שבת פכ"ה ה"י.

משיחות ש"פ דברים וש"פ עקב תש"מ, ש"פ דברים תשמ"א

נדפס בלקו"ש חכ"א שיחה א לפ' ויקהל

א גוטן אופן, א טייל פון די מלחמה-געפאנגענע און אפילו א טייל פון די געפאנגענע פון פריער.

... און נאך מער: די וועלכע "ווייסן וואס ס'טוט זיך אינעווייניק" - זיינען באקאנט מיט גאָר אַ סך איינצלהייטן וועלכע דערגרייכן ניט צו דער עפנטלעכקייט - באַגרייפן אַ סך מער דעם וואונדער פון די נסים ונפלאות בזמן הזה בימים אלה.

* * *

במשך פון דעם יאָר - אויף וועלכן אידן גיבן דעם נאָמען און סימן: "היה תהא שנת נפלאות אראנו", און נאָך פאַר דעם, ביים סוף פון פאַרגאַנגענעם יאר, באַצייכנט פון אידן מיטן סימן "היה תהא שנת נסים" - איז פיל מאָל באַטאַנט געוואָרן בנוגע וואָס חז"ל האָבן פאַראויס געזאָגט (אין ילקוט שמעוני ישע"י רמז תצט) וועגן די מלחמות וועלכע וועלן פאַרקומען אין יענעם טייל פון וועלט, אַז דאָס זיינען פון די סימנים אַז אַט-אַט קומט די גאולה האמיתית והשלמה דורך משיח צדקנו.

און אין אַנבליק פון די אויבנדערמאַנטע געשעענישן און נסים, דאַרף נאָך שטאַרקער ווערן דער באַוואוסטזיין, אַז דאָס איז די צייט פון הכנה קרובה צו דער ערפילונג פון דער הבטחה, "והיתה לה' המלוכה"¹, ווען אַלע פעלקער וועלן זיין איבערצייגט אַז "יש בעל הבית לבירה זו"², און די אַנערקענונג וועט זיי ברענגען "לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד"³.

(ממכתב כללי, כ"ה אדר תנש"א)

◆ ◆ ◆

בבואנו מימי הפורים - ימים של ניסים שהראה הקב"ה בימים ההם בזמן הזה, ובהתקרבו אל חג הפסח - שבו אנו חוגגים את החג של "זמן חרותנו", ומודים לה' על הניסים והנפלאות שהראה בעת

(1) עובדי א, כא.

(2) ראה ב"ר רפ"ט.

(3) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

הוספה

בשורת הגאולה

יז.

קומענדיק פון די ימי הפורים – טעג פון נסים, וואָס דער אויבערשטער האָט באַוווּזן „בימים ההם בזמן הזה“, און דערנענטערנדיק זיך צו חג הפסח – ווען מיר פראַווען דעם יום־טוב פון „זמן חרותנו“ און מיר דאַנקען דעם אויבערשטן פאַר די נסים ונפלאות וועלכע ער האָט באַוווּזן ביי יציאת מצרים –

איז איצט די פאסיקע צייט צו ציען די פולע אויפמערקזאמקייט אויף די נסים ונפלאות וועלכע האָבן פאַסירט נאַענט צו דעם היינטיקן פורים. דאָס זיינען געווען נסים גלויים אפענע נסים, ניט נאָר פאַר אידן, נאָר אויך פאַר אַלע פעלקער, ביז אַז „ראו כל אפסי ארץ“, אַלע האָבן געזען די גרויסע נסים וואָס זיינען פאַרגעקומען אין דעם זמן.

. . . לויט די נאַטירלעכע אומשטענדן אין דער וועלט, האָט עס געהאַלטן דערביי, אַז עס זאָל זיין ניט נאָר אַ מלחמה ערקלערונג א.ז.וו. נאָר אַז די מלחמה זאָל אַריינציען מערערע פעלקער און זיך צעפלאַקערן אין אַ וועלט־קריג, ר"ל – און למעלה מדרך הטבע הרגיל, איז ניט בלויז אויסגעמיטן געוואָרן אַ וועלט־מלחמה, נאָר אויך די שוין אַנגעהויבענע מלחמה איז איינגעשטילט געוואָרן.

בעת אַלע סימנים האָבן געוויזן, אַז מ'דאַרף דערוואַרטן אַ שווערע מלחמה, און צוגרייטן אַ גאָר גרויסע אַרמיי מיט אַ סך כלי־זיין און דוקא פון די נייעסטע, און נאָך די אַלע צוגרייטונגען ווי ס'איז דער סדר ווען מ'גרייט זיך צו אַ לאַנגער מלחמה, וואָס דאַרף דויערן וואָכן, חדשים – איז דער נצחון געקומען אין גאָר אַ קורצער צייט!

דער נצחון איז געווען אַזוי וואונדערלעך, אַז ער האָט ניט נאָר פאַרמיטן אַ סך שפיכות דמים צווישן אומות העולם (ווי מ'האָט מורא געהאַט), נאָר האָט געבראַכט דערצו, אַז דער שונא זאָל באַפרייען, אין

בדאפשר בענין אחר, אינו אלא כשוהו באופן ארעי – דהיינו, כשמזדמן מצב מיוחד שאפשר לתקנו ע"י שבות, שאז מותר השבות במקדש אפילו כשאפשר באופן אחר; לדוגמא אם „הי' כה"ג וקן או חולה“ או אם „בקש להתנמנם“. היינו, שבסדר הקבוע אינו יכול להיות תלוי בשבות, ורק במקרים מסויימים אפשר להודקק להיתר בזה.

ומאחר שבנדוד"ד מיירי ע"ד סדר קבוע דהנהגת הכהנים בכל שבת ושבת, לכן מאחר שאפשר באופן אחר, אין קובעין הנהגת הכהנים באופן כזה שתמיד יצטרכו לעשות שבות במקדש. אבל אין הסברה זו מספיקה, כי מצינו היתר שבות במקדש גם בנדון דסדר קבוע; ערב פסח שחל להיות בשבת, מפשיטין"י את העור של הקרבן על גבי המקלות, בדיוק כמעשהו בחול, אע"פ שאפשר באופן אחר.

ודוחק לומר, שערב פסח שחל להיות בשבת נחשב כעראי, מאחר שזוהי קביעות הבאה רק מזמן לזמן.

ג. בהלכות הנ"ל בסיום הל' ביהב"ח – ישנם עוד כמה דיוקים כלליים:

א) למה מביא הרמב"ם ענין זה – בהלכות שמירת בית הבחירה? בשלמא ההלכות שעד הלכה יא, שייכים לפרק זה, כי מדובר בהם ע"ד שמירת המקדש¹¹; אבל תוכנן של הלכות יא ויב אינו שייך לכאורה לשמירת המקדש, אלא אל (ההכנה וההקדמה לסדר עבודת היום – שהי' צורך לבדוק אם

עפי"ז יש לומר, שגם ענין הבדיקה הוא משום כבוד הבית – ומהאי טעמא קבע הרמב"ם הלכות אלו (יא ויב) בפרק זה:

הבדיקה היתה (בעיקר) לא (רק) בתור הכנה לעבודת המקדש, אלא בתור כבוד המקדש. וכמבואר במק"א¹² בארוכה, שתוכן הכבוד שע"י שמירת

11 ריש פרק ו.

12 ראה לדוגמא – הל' ת"ת לאדה"ז פ"א קו"א סק"א (ג, א [תתרו, א]). – וברמב"ם הוצאת פרנקל (ירושלים, תשל"ה) תוקן פיסוק ההל' ברמב"ם בכ"מ – ראה הקדמת המו"ל לס' זמנים 12, ב.

13 לקו"ש ח"ג ע' 61 ואילך.

9 ראה רמב"ם הל' ק"פ פ"א הי"ד וט"ז. וראה מעשי למלך על הרמב"ם כאן. ועוד.

10 וראה לקמן סעיף ח.

שאו יתגלה העילוי של העבודה בזמן הזה - מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות.³⁶

וזה נותן זירו ויעידוד בעבודתו של יהודי להקים את המקדש ומשכן רוחני שבתוכו - „ושכנתי בתוכם - בתוך

(37) ראשית חכמה שער האהבה פ"ו (ד"ה ושני פסוקים). של"ה (ש' האותיות אות ל'. ועוד). ובכ"מ.

(36) תניא רפ"ז.

המקדש הוא, שהשמירה מורה שאין היסח הדעת מהמקדש, ועד"ז הוא בנוגע להבדיקה - ע"י שבכל יום בתחילתו בודקים וכו' מוסיפים בכבוד המקדש.

וע"פ זה יומתק מה שהכהנים הבודקים היו אומרים (לאחרי הבדיקה) אלו לאלו „שלום הכל שלום" - ולא לשון המתאים, לכאורה, להתוכן שהכל בסדר ומוכן לעבודת המקדש (כגון „הכל במקומו"¹⁴, או „הכל כראוי" וכיו"ב) - כי זהו לשון של כבוד.

ה. לפי זה תתורץ השאלה הנ"ל בהלכה האחרונה, ובהקדים:

בענין נס השמן דחנוכה, ש„טמאו כל השמנים שבהיכל כו' בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהי' מונח בחותמו של כהן גדול, ולא הי' בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים"¹⁵ - ידועה השאלה¹⁶:

ישנה דיעה¹⁷ ש„טומאה הותרה בצבור" - וא"כ (לדיעה זו) למה הי' זקוק הקב"ה לעשות נס (השמן), הרי אפשר הי' להדליק את הנרות גם בשמן טמא?

ומתרצים ע"ז מפרשים¹⁸: אע"פ שטומאה הותרה בצבור, רצה הקב"ה להראות את „חיבתן של ישראל", ולכן עשה את הנס כדי שישראל יקיימו את

(14) ראה פירוש הרע"ב לתמיד שם. פירוש הרא"ש שם (תמיד כה, סע"א). ועוד.

(15) שבת כא, ב.

(16) ראה בכ"ז אנציקלופדי' תלמודית כרך טו

ערך חנוכה ע' רמדרמה. וש"נ.

(17) פסחים עז, א. וש"נ.

(18) פנ"י שבת שם. ועוד.

מצות הדלקת נרות המנורה באופן שאין צורך להזדקק ל„היתר" שהותרה ה„טומאה".

זאת אומרת: זה שטומאה הותרה בצבור אינו אלא בנוגע לעבודתן של ישראל; אבל בנוגע חיבתן של ישראל, יש למנוע טומאה אפילו באופן ד„הותרה".

וכן יש לומר בענייננו:

אילו לא היתה בדיקת הכהנים במקדש אלא סתם הנהגה שבמקדש, או אפילו חלק מעבודת המקדש, הרי הדין הוא שאין שבות במקדש (וכמ"ש הרמב"ם¹⁹) שזהו „היתר", מלכתחילה;

אבל מאחר שהבדיקה קשורה עם כבוד המקדש, היינו הדגשת כבוד המקדש (וע"ד ש, לא מן המקדש אתה ירא אלא ממי שצוה על יראתו"²⁰, כמו"כ הוא גם בנוגע לכבוד המקדש) ולכן, לא מתאים בזה שהבדיקה תהי' מלכתחילה באופן שיוזקקו להיתר ד„אין שבות במקדש".

ו. בזה מובן ג"כ הטעם שפרט הלוח שבבדיקה - שבשבת הי' שונה מבחול - הוא (א) שייך להלכות בית הבחירה (וב) בא כהלכה בפני עצמה - כי ע"ז מתוספת הדגשה עוד יותר גדולה וחזקה בכבוד המקדש:

לא זו בלבד שבכלל היו בודקים את המקדש כל יום כדי להדר בכבודו (הל' יא), אלא יתירה מזו (הל' יב): הבדיקה היתה באופן מהודר ומכובד, שלכן לא

(19) הל' ק"פ שם הט"ז.

(20) יבמות ו, א. וראה לקו"ש שם ע' 62 הערה

.47

השתמשו (בשבת) בשום היתר (ד"אין שבות במקדש"), אלא בודקין בנרות הדולקין מערב שבת.

ומזה הטעם זהו הסיוס של פרק ה מהלכות בית הבחירה (שבו מדובר, כנ"ל, ע"ד כבוד המקדש) כי בהלכה זו מבואר ע"ד כבוד המקדש באופן הכי נעלה - הנהגה בהידור מן ההידור.

ז. עוד יש לומר בזה - ובהקדים:

בנוגע למלאכה במקדש בשבת מצינו שני הפכים: מצד אחד הרי עבודת התמידין והמוספין (ושאר קרבנות הצבור שזמנם קבוע) לא זו בלבד שהיא דוחה את השבת ומותרת בה, אלא זוהי מצוה²¹; אבל מאידך גיסא הדין²² הוא, ש"אין בנין ביהמ"ק דוחה שבת", כמו שלמדין גם במכילתא²³ מזה שמשה הקדים ציווי איסור מלאכה בשבת לציווי מלאכת המשכן.

ויש לומר ההסברה בזה:

לאחרי שהמקדש כבר נעשה למקום קדוש בשלימות, והנדון הוא ע"ד פרט, מלאכה בתוך ביהמ"ק, אזי אין הם נחשבים למעשה חול, כי בקודש הרי כל דבר²⁴ אינו מעשה חול, אלא ענין של קדושה, ובמילא אין בזה חילול שבת;

אבל כשמדובר ע"ד לעשות את בית המקדש ולפעול את הקדושה בו, אין

(21) ראה רמב"ם הל' ביאת מקדש פ"ד ה"ט. ובכ"מ. וראה לקו"ש חט"ז ע' 238.
(22) יבמות ו, א. רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב (בנוגע ליו"ט, וכ"ש שבת).
(23) וראה גם רש"י ורמב"ן ריש פרשתנו.
(24) להעיר מאיסור הבאת חולין לעזרה (ראה אנציקלופדיא תלמודית כרך טו ע' חולין שנשחטו בעזרה ס"ד, וש"נ).

בית המקדש ע"י מעשה של שבות. ח. בנוגע להטעם שהרמב"ם הכניס את הלכות שמירת וכבוד המקדש בהלכות בית הבחירה (ועד"ז מה שרבינו הקדוש קבע דיני שמירת המקדש (גם) במסכת מדות שענינה הוא מדות הבית ולא (רק) במקום בו מדובר ע"ד העבודות הנעשות בו) - נתבאר במק"א²⁷:

החיוב במצות בנין ביהמ"ק - אינו פעולת הבנין, אלא תוצאת הפעולה - הנפעל, "שיהי", שיהי בית המקדש (כמ"ש הרגזובי בארוכה²⁸).

(25) גליוני הש"ס (להר"י ענגל) לשבת כא, ב. וראה אנציקלופדי תלמודית שבערה 16.
(26) פסחים ל, ב. וש"נ.
(27) לקו"ש ח"ג ע' 58 ואילך. ח"ח ע' 464.
(28) ראה אצפ"ג מהד"ת (ג, ב. ע, א). עה"ת ויקהל ע' קסה-קסו. וש"נ.

לפי"ז מובן הטעם ששמירת המקדש היא חלק מהלכות בית הבחירה, כי גם השמירה פועלת, "שיהי" ביהמ"ק - בית של כבוד, ומקום ראוי להיות בית הבחירה.

ונמצא, שגם זה שהכניס בודקים בכל יום במקדש משום כבוד המקדש (כנ"ל), אינו רק הכנה והקדמה לעבודת היום, אלא (גם) המשך וחלק מבנין המקדש - הבדיקה היא ע"ד "בדק הבית", שהבית נעשה ע"ז מכובד ומהודר יותר.

ועפי"ז מובן למה אין אומרים בזה את הכלל, "אין שבות במקדש": מאחר שהבדיקה היא חלק מבנין המקדש, שהתורה הזהירה בזה שאינו דוחה שבת, לכן תיקנו חכמים ("כעין דאורייתא") שבדיקה זו לא תדחה איסור שלהם (שבות).

ט. עפי"ז יש לקשר את הסיוס דהל' ביהב"ח עם התחלתן - דנעוץ סופן בתחלתן:

בתחלת הל' ביהב"ח קובע הרמב"ם את גדרה של מצות בנין ביהב"ח - "לעשות בית לה" (לא לבנות) - שמוזה למדים²⁸, שהמצוה (איננה פעולת הבנין, אלא) היא התוצאה, שיהי" בית לה" - עם כל הפרטים שבית כזה זקוק להם -

וענין זה (עצמו) מודגש בפרק האחרון דהל' ביהב"ח; כנ"ל, שמהאי טעמא גם שמירת המקדש היא חלק מ"בית הבחירה", עד לסיוס הענין (כפי שזה בא לידי ביטוי בסיוס הל' בית הבחירה), שמהמת שזהו פרט (בבנין בנוי ד), "בית הבחירה", אינו דוחה את השבת, כולל - גם לא שבות.

יו"ד. ביאור הקשר דתחלת הל' ביהב"ח וסיומן - בפנימיות הענינים: נתבאר כמה פעמים²⁹, שאע"פ שבבנין המשכן ובית ראשון ושני קיימו את המצוה ד"ועשו לי מקדש"³⁰ - אבל לא הי' זה באופן דבנין הבית בתכלית השלימות; זה יופעל במקדש אד' כוננו ירך, בכית השלישי שיהי' בית נצח³¹. והוא ג"כ הטעם (הפנימי) שההלכה האחרונה דהל' ביהב"ח היא ע"ד הסדר (דבדיקת העזרה) במקדש ביום השבת - לרמוז, שהסיוס ו"שלימות" של בית הבחירה הוא בהמקדש שיהי' (לעתיד לבוא) - ביום שכולו שבת³².

והרי אפשר לחשוב, שמאחר ששלימות הבית תהי' רק לעתיד לבוא, ח"ו אין העבודה דעכשו תופסת מקום כ"כ, ואין לה חשיבות כ"כ ח"ו -

נשלל זה ע"י הרמב"ם, דאדרבה - "בלילי שבת אין בידם אלא בודקין בנרות הדולקין שם מערב שבת":

בהזמן ד" (יום שכולו) שבת", אין בידם אור" - "גר מצוה ותורה אור"³³, הם "שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ"³⁴; והאור שיהי' מצוי אז נלקח דוקא מהנרות (מצות) שהדליקו, מערב שבת" - בזמן הגלות.

השלימות של הבית השלישי³⁵ היא

(29) ראה לקו"ש חכ"א ע' 161 ואילך (לעיל ע' 179). וש"נ.
(30) תרומה כה, ט. רמב"ם ריש הל' ביהב"ח.
(31) חז"ג רכא, א. ועד"ז שם ח"א כה, א.
(32) סוף מס' תמיד.
(33) משלי ו, כג.
(34) קהלת יב, א. וראה שבת קנא, ב.
(35) בלילי שבת - אבל לאח"ז בא אור היום כו' ואכ"מ.